

Del caos a la recuperació

L'esfondrament de les Torres Bessones augurava un futur negre per a l'economia mundial. Cinc anys després dels atemptats, tant la indústria aeronàutica com el turisme dels Estats Units, semblen haver superat el cop. La ciutat de Nova York torna viure a ple rendiment.

Els atemptats terroristes que van patir els Estats Units el setembre del 2001 van significar un moment decisiu en la història mundial. Ara, cinc anys després, l'economia americana, sobretot la relacionada amb el turisme i la indústria aeronàutica, d'entrada els principals afectats, han superat aquell fortíssim cop. No debades, pel que fa les companyies aèries, la catàstrofe provocada pels atemptats de l'11 de setembre es va traduir en una gran por. Això va comportar, principalment, l'establiment de controls de seguretat molt estrictes i, pel que fa als usuaris, va caldre molt temps per recuperar la seva confiança i que tornessin a volar.

D'aquesta manera, en un primer moment els atemptats de l'11-S van afectar la indústria aèria i el turisme, tot i que en cap cas han aconseguit frenar la prosperitat econòmica del país i encara menys la de la resta del món. De fet, des del 2001 l'economia mundial ha crescut un 20% i la dels Estats Units, en concret, un 15%. Tal i com ha succeït en altres ciutats que posteriorment van patir atacs terroristes, com per exemple Bali, Madrid, o Londres, els atacs terroristes no han provocat cap alteració en els hàbits de compra dels ciutadans de Nova York. És més, en el cas dels Estats Units, per posar un exemple prou conegut com és el de l'huracà Katrina, ocorregut ara fa un any, el fenomen va afectar molt més l'economia americana que no pas l'11-S.

Ara bé, les seqüeles no han desaparegut del tot. En concret, l'amenaça terrorista, si es prolonga en el temps, pot afectar l'economia d'altres maneres. Segons apunta Harold James, historiador de la Universitat de Princeton, "la guer-

ra contra el terrorisme internacional, i en concret la guerra de l'Iraq, pot afectar l'economia mundial". Segons aquest expert la clau per mantenir un sistema econòmic fort és l'existència d'un suport polític unitari. Així, segons James, l'èxit de l'economia occidental durant molts anys s'entén pel fet que els Estats Units i els seus aliats europeus han anat units al llarg de les darreres dècades. Actualment les discrepàncies polítiques entre països entrebanquen les relacions econòmiques, més estretes del que hom pot pensar. Per tant, les noves divisions polítiques generades pel terrorisme poden afectar en un futur, tal i com diu James, l'economia mundial.

Un abans i un després. Els atacs terroristes a Nova York i Washington, el setembre del 2001, no han alterat l'equilibri del poder als Estats Units, però sí que s'han aguditzat les diferències que ja hi havia. Una de les mesures polítiques més immediates adoptades per l'administració que encapçala George Bush va ser l'increment del pressupost del Pentàgon. Així, la despesa en defensa militar dels Estats Units ha augmentat un 39% entre el 2001 i el 2006. Aquest increment del pressupost militar, de fet, és el que ha servit per finançar la guerra contra el terrorisme i les campanyes de l'Afganistan i de l'Iraq que han desplegat els Estats Units. La sensació, cada cop més intensa entre un sector d'analistes nord-americans, és que el gir agressiu que ha fet l'administració dels Estats Units en la seva política exterior només ha servit per posar en perill la resta de països del món. En aquest sentit, val la pena tenir en compte que des

del 12 de setembre del 2001 fins al 31 de desembre de 2005 un total de 18.944 persones han mort arreu del món a causa dels atacs terroristes. En aquest mateix període els morts als Estats Units han estat només vuit.

Per analitzar els canvis que els atemptats de l'11-S han provocat en la història dels Estats Units val la pena fer una ullada als dos articles que la prestigiosa revista *Foreign Policy* va publicar fa dues setmanes. El títol dels articles era suggerent: "El dia que no van canviar tant les coses". La imatge que ha arribat a una part del món és que hi ha hagut un abans i un després de l'11-S. D'aquesta manera, fins ara s'ha repetit que en només una hora el món va viure un gran canvi. És a dir, si a les 8.45 del matí del dimarts 11 de setembre del 2001 el món encara vivia en l'era de la postguerra freda, a les 9.37 h, quan el tercer avió xocava a l'edifici del Pentàgon, començava l'era del post-11-S. Un dels articulistes de la revista *Foreign Policy*, William J. Dobson, assenyala la idea que possiblement aquesta interpretació no és sinó un altre exemple del narcisisme que viuen els Estats Units. El raonament americà vindria a ser, segons escriu Dobson, que "els Estats Units ha estat atacat i, per tant, automàticament acceptem que el món ha estat atacat".

La realitat, tot desgranant les dades, no demostra un canvi tan absolut. Hores després de l'atac a les Torres Bessones es preveia un gran canvi al món, un xoc de civilitzacions. En certa manera, al llarg dels dies posteriors als atemptats aquesta idea es va estendre per tot els EUA. Tanmateix, cinc anys després, el que preocupava als ciutadans de Nova York el dia 10 de setembre del 2001 és el mateix que els continua preocupant a hores d'ara.

Crisi en el turisme. La indústria turística va ser la més perjudicada pels atemptats terroristes de l'11-S. Això no obstant, tot i el descens, cinc anys després s'ha recuperat i, fins i tot, ha aconseguit sobrepassar els nivells de l'any 2001. Així, de 688 milions de turistes que van viatjar als Estats Units el 2001, s'ha passat a la xifra de 808 milions el 2005, un increment del 17%. Molts d'aquests turistes continuen, avui dia, acostant-se amb curiositat, com es pot veure a la portada d'aquest exemplar d'EL

Els turistes continuen acostant-se amb molta curiositat a la zona on hi havia el World Trade Center. Avui, de les torres només en queda un immens forat que es pot contemplar a través de les reixes

Imatge aèria del barri de Manhattan, a Nova York, presa des d'un dels gratacels que el caracteritzen. La ciutat, tot i el cop patit pels atemptats de l'11 de setembre del 2001, viu permanentment en una intensa bullicia provocada pel tràfic constant de persones i automòbils.

TEMPS, a la zona on, fa cinc anys, hi havia el World Trade Center.

Avui dia, de fet, el World Trade Center és només això: un immens forat que la gent pot contemplar o bé entre les reixes que l'envolten o des dels gratacels del voltant. L'homenatge real de l'11-S, però, el mereixen les víctimes supervivents. Tots aquells familiars, amics, coneguts, sensibilitzats que han organitzat diverses associacions per recaptar diners, organitzar teràpies conjuntes de rehabilitació o crear xarxes de prevenció. El voluntariat ha crescut desmesuradament a la ciutat del capitalisme en estat pur. Centenars de persones col·laboren diàriament a mantenir l'ajuda i la companyonia entre les víctimes. Algunes de les associacions porten noms com Families of September 11, September's Mission, fundada per la jove vídua, molt coneguda a Nova York, Monica Iken, Tuesday's Children, o bé World Trade Center United Family Group.

A banda d'això, coincidint amb el cinquè aniversari dels atemptats de l'11 de setembre s'estan inaugurant, en diverses ciutats dels Estats Units, moltes exposicions. La més popular és la que s'ha exposat just darrere de l'entrada de l'estació de tren Path i davant de l'Hotel Hilton, a Nova York. Es tracta d'una exposició organitzada pel World Trade Center Memorial Foundation, l'entitat encarregada de construir el museu que cobrirà l'àrea on hi havia les Torres Bessones, l'anomenada zona zero. Des de la planta número 20 de l'edifici Liberty Plaza, el gratacel més important del cantó sud del World Trade Center, la directora del que serà el Memorial Museum, Alice M. Greenwald, va fer una presentació oficial a la premsa la setmana passada explicant com serà el museu que es construirà al lloc de les torres. "Dues piscines que dispararan raigs d'aigua cobriran els quadrats de les dues torres. L'entrada del museu se situarà a la zona est i s'enfonçarà per sota del nivell del terra amb diverses exposicions. A la zona zero hi haurà arbres entorn de les piscines. I la nova torre de la Llibertat es construirà al costat d'on hi havia les torres actuals", va explicar. El projecte, il·lustrat ara per ara només amb una sèrie de fotomuntatges, promet ser molt bonic.

Mireia Garolera
Nova York